

Minister Zdrowia

PLR2.055.4.2026.AK
Warszawa, 31 sierpnia 2026

w odpowiedzi na petycję z 8 sierpnia 2026 r. w sprawie dostępności do leków i wyrobów medycznych, Minister Zdrowia zwraca się z uprzejmą prośbą o przyjęcie poniższego.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1038), zwane dalej „rozporządzeniem”, definiuje katalog wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie wraz z określeniem limitów ich finansowania ze środków publicznych, wysokości udziału własnego świadczeniobiorcy w tym limicie, kryteriów ich przyznawania oraz osób uprawnionych do wystawiania zleceń na zaopatrzenie w wyroby.

W przypadku zaopatrzenia w wyroby medyczne wydawane na zlecenie zastosowanie mają tzw. uprawnienia szczególne, które w zależności od grupy osób uprawnionych określonych w art. 47 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, z późn. zm.), mogą dotyczyć prawa do bezpłatnych wyrobów medycznych do limitu finansowania ze środków publicznych albo prawa do wyrobów medycznych do wysokości limitu finansowania, według wskazań medycznych, bez uwzględnienia okresów użytkowania.

Prawo do bezpłatnych wyrobów medycznych do limitu finansowania przysługuje:

- inwalidom wojennym i wojskowym,
- cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych,
- osobom represjonowanym,
- uprawnionym żołnierzom lub pracownikom, w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa,
- weteranowi poszkodowanemu w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa oraz weteranowi

poszkodowanemu, których ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu wynosi co najmniej 30%.

Prawo do wyrobów medycznych do wysokości limitu finansowania, według wskazań medycznych, bez uwzględnienia okresów użytkowania, przysługuje:

- osobom posiadającym orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobom posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- osobom do 18 roku życia, u których stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, na podstawie zaświadczenia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, pediatrii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że ceny wyrobów na zlecenie podlegają regułom wolnego rynku i polityki marketingowej podmiotów gospodarczych, w związku z tym mogą się znacznie różnić między sklepami z wyrobami medycznymi lub aptekami. Ani Minister Zdrowia, ani Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) nie negocjuje cen wyrobów medycznych na zlecenie, ani nie ma narzędzi prawnych, aby wpływać na ich wysokość.

Jednocześnie należy wskazać, że od świadczeniobiorcy zależy wybór miejsca zaopatrzenia w wyrób medyczny, przy czym apteka lub sklep z wyrobami medycznymi musi mieć podpisaną umowę z NFZ, natomiast zgodnie z zarządzeniem nr 26/2022/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 4 marca 2022 r. w sprawie warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju świadczeń zaopatrzenie w wyroby medyczne (z późn. zm.) świadczeniodawca jest zobowiązany do zgłoszenia co najmniej jednego wyrobu medycznego w cenie nie wyższej niż limit finansowania ze środków publicznych określony w rozporządzeniu, z wyłączeniem wyrobów wykonywanych na zamówienie.

Ponadto, istnieje możliwość ubiegania się o finansowanie w części lub całości, zaopatrzenia w środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów. Informacji w ww. zakresie udzielić mogą właściwe dla miejsca zamieszkania Ośrodki Pomocy Społecznej lub Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie.

Podstawą refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych wydawanych na receptę jest wykaz refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych, ogłaszany przez Ministra Zdrowia. Wykaz określa m.in. produkty objęte finansowaniem ze środków publicznych, zakres wskazań refundacyjnych, poziom odpłatności pacjenta oraz grupy uprawnione do otrzymania określonych produktów bezpłatnie.

Należy podkreślić, że umieszczenie produktu w ww. wykazie nie zawsze oznacza, że jest on bezpłatny dla każdego pacjenta. Odpłatność zależy m.in. od rozpoznanego schorzenia, wskazań objętych refundacją oraz posiadania ewentualnego uprawnienia dodatkowego. Recepta musi być wystawiona przez osobę uprawnioną, a w określonych przypadkach zawierać właściwy kod uprawnienia.

Wśród grup korzystających ze szczególnych uprawnień w zakresie dostępu do produktów wydawanych na receptę wymienić należy m.in.:

- dzieci i młodzież do ukończenia 18. roku życia, korzystające z bezpłatnych leków znajdujących się w odpowiednim wykazie, z kodem uprawnienia „DZ”, przy czym lek musi być przepisany zgodnie ze wskazaniem objętymi refundacją;
- osoby, które ukończyły 65 lat, korzystające z bezpłatnych leków znajdujących się w wykazie dla seniorów, z kodem uprawnienia „S”, przy czym lek musi być przepisany zgodnie ze wskazaniem objętymi refundacją;
- kobiety w ciąży, którym przysługuje bezpłatny dostęp do leków określonych w wykazie „C”;
- zastrzyżeni honorowi dawcy krwi oraz zastrzyżeni dawcy przeszczepu, w zakresie leków przysługujących im na podstawie odrębnych przepisów;
- osoby będące inwalidami wojennymi, osobami represjonowanymi, cywilnymi niewidomymi ofiarami działań wojennych, weteranami poszkodowanymi, których ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu wynosi co najmniej 30%, przysługuje bezpłatne zaopatrzenie w leki o kategorii dostępności „Rp” lub „Rpz”;
- osoby pracujące przy produkcji wyrobów zawierających azbest, przysługuje bezpłatne zaopatrzenie w leki związane z chorobami wywołanymi pracą przy azbestzie.

Reasumując, zakres ww. uprawnień jest zróżnicowany i powinien być każdorazowo ustalany na podstawie rodzaju posiadanego uprawnienia, dokumentu potwierdzającego ten status oraz obowiązującego wykazu refundowanych leków.

Ponadto, programy lekowe umożliwiają bezpłatny dostęp do określonych, często innowacyjnych i kosztownych terapii stosowanych w wybranych chorobach

onkologicznych i nieonkologicznych. Leczenie jest dostępne dla pacjentów spełniających szczegółowe kryteria kwalifikacji określone w opisie danego programu, publikowanym jako załącznik do obwieszczenia Ministra Zdrowia w sprawie wykazu refundowanych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych. O włączeniu do programu decyduje lekarz w placówce mającej odpowiednią umowę z NFZ. Program określa również zasady prowadzenia i monitorowania terapii oraz kryteria jej zakończenia. Również leki stosowane w chemioterapii są dla pacjenta bezpłatne, jeżeli lek jest objęty refundacją w danym wskazaniu. O kwalifikacji oraz wyborze schematu leczenia decyduje lekarz prowadzący.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia Ministra Zdrowia

Martyna Kosmal

Zastępca Dyrektora

/dokument podpisany elektronicznie/

Informacja na temat przetwarzania danych osobowych

W związku z wejściem w życie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L Nr 119, str. 1), mając na uwadze fakt, iż w świetle przepisów prawa, dotyczących prowadzenia rejestrów związanych z realizacją ustawowych obowiązków i zadań nałożonych na Ministra Zdrowia, jest on administratorem Państwa danych osobowych oraz odpowiada za ich wykorzystanie w sposób bezpieczny i zgodny z obowiązującymi przepisami, wykonując swój obowiązek informacyjny, Minister Zdrowia przedstawia poniższe informacje.

1. Użyte skróty ustaw:

- a) ustawa o refundacji – ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 907);
- b) ustawa Prawo farmaceutyczne – ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686);
- c) ustawa o świadczeniach – ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.);
- d) ustawa o bezpieczeństwie żywności – ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448, z późn. zm.);
- e) Kpa – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572);
- f) RODO - rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L Nr 119, str. 1).

2. W jakim celu i na jakiej podstawie przetwarzane są Państwa dane osobowe?

Państwa dane osobowe przetwarzane są w ramach prowadzonych postępowań:

- w trybie art. 40 ustawy o refundacji;

Podstawa prawna do przetwarzania Państwa danych osobowych oraz określenie zakresu przetwarzanych danych znajduje się w szczególności w następujących przepisach:

- art. 30a ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2025 r. poz. 302);
- art. 20, art. 24 - 29, art. 32a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji;
- art. 6 ust 1 pkt c i e RODO.

Mając na uwadze fakt, iż przetwarzając Państwa dane osobowe Minister Zdrowia działa w trybie art. 6 ust. 1 oraz art. 9 ust. 2 lit g, h RODO, do przetwarzania tych danych nie jest wymagane uzyskanie Państwa zgody.

3. Komu przekazywane są dane?

W ramach realizacji obowiązków określonych w pkt. 2 Minister Zdrowia przekazuje Państwa dane innym podmiotom, którzy realizują swoje obowiązki, takim jak: Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, Prezes Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji. Dane mogą

być również przekazywane podmiotowi przetwarzającemu, tj. Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia.

4. Jakie przysługują Państwu prawa w zakresie przetwarzania danych osobowych?

Mogą Państwo złożyć do Ministra Zdrowia wniosek o:

- 1) sprostowanie (poprawienie) danych;
- 2) usunięcie danych;
- 3) ograniczenie przetwarzania (wstrzymanie operacji na danych lub nieusuwanie danych – stosownie do złożonego wniosku);
- 4) dostęp do danych (o informację o przetwarzanych przez nas danych oraz o kopię danych);
- 5) przeniesienie danych do innego administratora danych (w zakresie określonym w art. 20 RODO).

Z tych praw mogą Państwo skorzystać, składając wniosek do Ministra Zdrowia, przesłany na adres korespondencyjny podany na końcu niniejszej informacji.

Jednocześnie, aby mieć pewność, że są Państwo uprawnieni do złożenia wniosku, Minister Zdrowia może poprosić o podanie dodatkowych informacji pozwalających na potwierdzenie Państwa uprawnień.

Zakres każdego z tych praw oraz sytuacje, w których można z nich skorzystać, wynikają z przepisów prawa. To, z którego uprawnienia mogą Państwo skorzystać, zależy będzie np. od podstawy prawnej i celu przetwarzania przez Ministra Zdrowia Państwa danych.

Ponadto, niezależnie od praw wymienionych powyżej, mogą Państwo w szczególnych sytuacjach, w tym określonych w art. 21 ust. 1 RODO, w dowolnym momencie wnieść sprzeciw wobec przetwarzania przez Ministra Zdrowia Państwa danych osobowych. W takiej sytuacji, po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, Minister Zdrowia nie będzie mógł przetwarzać danych osobowych objętych sprzeciwem na tej podstawie. Wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, w której Minister Zdrowia wykaże, iż istnieją:

- 1) ważne prawnie uzasadnione podstawy do przetwarzania danych, które według prawa uznaje się za nadrzędne wobec Państwa interesów, praw i wolności, lub
- 2) podstawy do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń.

5. Możliwość złożenia skargi

Mają Państwo prawo wnieść skargę na Ministra Zdrowia w zakresie przetwarzania danych osobowych do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, jeżeli uznają Państwo, że przetwarzanie Państwa danych osobowych narusza przepisy prawa.

6. Jak długo będą przechowywane Państwa dane?

Państwa dane będą przechowywane przez okresy wymagane ustawą z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164, z późn. zm.) i aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie.

7. Dane kontaktowe

Ministerstwo Zdrowia, ul. Miodowa 15, 00-952 Warszawa

Inspektor Ochrony Danych Osobowych w Ministerstwie Zdrowia: iod@mz.gov.pl